

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФОРМАТИКИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОСОФІЇ І РЕЛІГІЄЗНАВСТВА
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ДИПЛОМНИХ
ТА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ: НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК**

Для студентів спеціальності 6.040200, 6.030101 - соціальна робота

Донецьк - 2009

Методичні рекомендації до виконання курсових та магістерських робіт (для студентів спеціальності “Соціальна робота”): Навчально-методичний посібник / [укл. : к.психол.н., доцент Бацилева О.В., к.і.н., доцент Беліков О.В., к.і.н., доцент Рощина Л.О]. – Донецьк: ДУІШ, 2009. – 31 с.

У посібнику наведено основні рекомендації і вимоги щодо виконання курсових та магістерських робіт. Особливу увагу присвячено вибору теми дослідження, роботі з джерелами та літературою, оформленню науково-довідкового апарату.

Рецензенти: В.В. Липинський, д.і.н., професор,
професор кафедри історії та права Дон НТУ;
В.В. Бочаров, к.і.н., доцент,
доцент кафедри соціальної роботи ДУІШ

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного університету інформатики і штучного інтелекту, протокол № 2 від 28 вересня 2009р.

Навчально-методичний посібник розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних і суспільних дисциплін, протокол № 2 від 11 вересня 2009р.

Загальні положення

Курсові, дипломні та магістерські роботи як підсумкові етапи навчання студентів

Згідно з навчальним планом, студенти щорічно виконують курсову роботу з однієї з провідних дисциплін. Підсумковою формою навчання в бакалавраті (I-IV курси) є випускна робота, при навчанні за програмою “спеціаліст” – дипломна робота, “магістр” – магістерська робота (магістерська дисертація).

Кожна робота перелічених категорій є твором, який дає змогу студенту реалізувати свою творчу індивідуальну особистість, оскільки:

- залучає студентів до самостійного оволодіння необхідними фаховими якостями;
- є результатом засвоєння основних та спеціальних курсів за поточний рік або за весь термін навчання;
- дає змогу реалізувати корисний досвід власної розробки конкретної теми за допомогою опанування певних джерел та наукової літератури;
- їх виконання дає можливість проявити схильність до майбутньої наукової роботи на кафедрі або в науковому закладі.

Робота над курсовим (магістерським) дослідженням традиційно включає в себе певні етапи, а саме:

- вибір та формулювання теми;
- загальне знайомство з навчальною та дослідницькою літературою, колом джерел;
- розробку плану курсової (магістерської) роботи та графіку її виконання;
- систематичне та поглиблене опанування необхідними джерелами і науковою літературою,

Якщо необхідне проведення соціологічних досліджень та експериментів:

- підготовка першого варіанта теоретичної частини наукової роботи;
- доробка теоретичної частини роботи, згідно із зауваженнями керівника;
- підготовка першого варіанта програми (дизайна) емпіричного дослідження, включаючи розробку інструментарія дослідження;
- доробка програми (дизайна) дослідження, відповідно із зауваженнями керівника, підготовка кінцевого варіанта інструментарія дослідження, тиражування інструментарія;
- збір, обробка і аналіз первинної соціологічної інформації;
- підготовка першого варіанту тексту емпіричної частини роботи;
- доробка тексту емпіричної частини роботи відповідно з зауваженнями керівника;
- захист курсової, дипломної /магістерської роботи.

Не пізніше 15 жовтня студент подає заяву з проханням затвердити тему роботи й призначити наукового керівника (див. додаток А). Заяви щодо обрання тем курсових робіт приймає лаборант кафедри соціальної роботи. На початку листопада кафедра затверджує обрані теми й наукових керівників. Під час роботи студент регулярно зустрічається з науковим керівником у дні його консультацій.

Вибір напрямку досліджень та особистої теми є дуже відповідальним кроком і здійснюється студентом за допомогою наукового керівника. На кафедрі соціальної роботи наявна рекомендована тематика курсових, дипломних та магістерських робіт, які враховують коло особистих науково-дослідницьких інтересів викладачів та напрямок кафедральних наукових розробок. Тематика курсових робіт наводиться у додатках Л цього посібника. У випадку зацікавленості студента будь-якою іншою темою, що не ввійшла до списку запропонованих, він повинен обговорити це питання з викладачем, щоб з'ясувати її доцільність та актуальність, забезпеченість джерелами та літературою, можливість її самостійного виконання студентом з урахуванням ступеню його теоретичної, спеціальної та практичної

підготовки. Тема повинна бути актуальною, значимою, такою, що дає можливість студентам максимально застосувати отримані знання та навички, відповідає вимогам державного освітнього стандарту та змісту навчальної дисципліни. Студент має право внести на кафедру власні побажання щодо кандидатури наукового керівника. Остаточне рішення приймається кафедрою. Якщо кількість бажаних перебільшує планову кількість курсових (магістерських) робіт окремого викладача, то побажання студентів враховуються відповідно з їх рейтингом. Після формулювання та узгодження теми з майбутнім науковим керівником студент повинен написати заяву на ім'я завідувача кафедрою (див. додаток А). У заяві треба вказати обрану тему та прізвище бажаного наукового керівника. На цій заяві майбутній науковий керівник дає згоду на керівництво і ставить свій підпис. Кафедра має право:

- затвердити заяву студента;
- уточнювати, корегувати тему дипломної та магістерської роботи;
- пропонувати змінити тему дослідження, якщо вона не відповідає вимогам кафедри;
- призначати іншого наукового керівника, якщо наукові інтереси останнього не співпадають з напрямком магістерської роботи;
- приймати рішення щодо призначення консультанта й наукового керівника, якщо робота носить міждисциплінарний характер.

Досвід свідчить, що найбільші труднощі викликає виконання першої курсової роботи. Тому на молодших курсах потрібно обирати конкретні вузькі теми, оскільки це дає можливість глибше вникати у проблематику роботи, уникнути описового характеру матеріалу, що наводиться.

Загальне знайомство з навчальною й дослідницькою літературою та колом джерел

Після того, як тему обрано, студенту необхідно ознайомитися з приблизним колом питань, які вона охоплює. Перш за все, необхідно отримати консультації у наукового керівника та ознайомитися з відповідними матеріалами в навчальних посібниках. Потім студент повинен розпочати ретельну роботу з пошуку та обробки всіх доступних джерел та наукової літератури. Читання навчальної та наукової літератури починається з початкового ознайомлення. Таке ознайомлення здійснюється у два етапи. Перший етап – перегляд книги з метою створення загального уявлення. Другий етап – більш докладне ознайомлення з книгою для засвоєння її змісту. Треба уважно дивитися на прізвище автора (наукового редактора) – чи відомо воно в науковому світі. Слід ретельно прочитати вступ чи передне слово (особливо у наукових збірниках). Рік видання дозволяє говорити про новизну книги. Повторність видання свідчить про високі якості книги, про попит з боку зацікавлених осіб. Виписки з джерел та літератури доцільно робити на окремих аркушах або картках. Це дозволяє підвищити якість їх використання, бо не обмежує можливості систематизації. Слід не забувати на кожній окремій картці вказувати її тему, а також відомості про те, звідки саме взята ця конкретна інформація (якщо з архіву, то з зазначенням фонду, опису, справи та аркуша; якщо з друкованого джерела або з наукової літератури, то вказується прізвище автора, назва книги або статті, місце і рік видання, видавництво, кількість сторінок, номер конкретної використаної сторінки (див. приклад оформлення бібліографічного опису у додатку Ж). Такий ретельний підхід дозволяє економити час і точно оформлювати посилання та список використаних джерел та літератури під час написання дипломної, магістерської чи курсової роботи.

Розробка плану курсової, дипломної /магістерської роботи та графіку її виконання

Після першого ознайомлення з джерелами та літературою слід сформулювати конкретну мету студентського дослідження і, відповідно до неї, накреслити план, який повинен відображати певну структуру роботи. Уточнити мету та план допоможе порада наукового керівника. План роботи повинен забезпечувати комплексний, системний підхід до вирішення поставленої проблеми та складатись з двох – трьох чітко сформульованих питань (розділів), які б розкривали суть обраної проблеми. Гарно продуманий, чітко сформульований план є одним із показників розуміння студентом обраної для дослідження проблеми.

Студент-дипломник та студент-магістрант повинен представити на кафедру план-графік виконання роботи (див. додаток 3) до 15 листопада.

Від загального знайомства з матеріалом необхідно перейти до **систематичного та поглибленого опанування джерелами і науковою літературою**. Цей етап потребує від студента навичок реферування (складання конспекту). Засвоєння головного змісту книги є неможливим без конспектування та робочих записів. При цьому не слід механічно та бездумно переписувати текст. Реферування починають після попереднього прочитання й осмислення змісту матеріалу, його структури, окреслення у ньому головного. У конспекті коротко викладаються головні думки наукової праці, а також міркування студента і його аргументація з обов'язковим посиланням на використані книги з усіма вихідними даними. Збирання матеріалу завершується його систематизацією, згідно з планом. Під час аналізу зібраного матеріалу за темою дослідження обираються найбільш обґрунтовані та аргументовані записи, виписки, цитати. Підсумком роботи повинна стати логічно побудована система відомостей стосовно проблеми, що досліджується.

Зміст роботи повинен бути конкретним, висновки природно випливати з всебічного аналізу зібраних та опрацьованих матеріалів. Найголовніша вимога щодо студентських курсових та магістерських робіт - якомога більша самостійність у пошуку необхідної інформації і систематизації, в узагальненнях і аргументованості висновків.

Написання курсової, дипломної / магістерської праці є завершальним етапом науково-дослідної роботи студента. Робота над рукописом може здійснюватися наступним чином:

- попередній відбір матеріалу;
- конспектування, виписки, відбір матеріалу;
- систематизація матеріалу;
- складання попереднього плану роботи;
- кінцевий відбір матеріалу;
- складання чорнового варіанта;
- правка;
- кінцеве оформлення роботи.

Спочатку пишеться чорновий варіант, а потім, після обов'язкової перевірки й коректури, переписується набіло. Важливо, щоб студент ще при виконанні чорнового варіанту правильно оформляв технічний апарат: нумерував сторінки, називав розділи відповідно плану, оформляв посилання й список використаних джерел та літератури. При написанні чернетки необхідно залишати поля для правки та зауважень наукового керівника.

Студенту слід мати на увазі, що курсова, тим більш дипломна та магістерська робота являє собою самостійне наукове дослідження. У зв'язку з цим, у нього завжди залишається певний простір для авторської ініціативи. Проте ця ініціатива повинна базуватися не на фантазії, а на джерелах і фактах.

Мові та стилю наукової роботи слід приділити велику увагу. Наукове викладення складається головним чином із міркувань, метою яких є доведення істин, фактів. Курсова, дипломна / магістерська робота виконується українською мовою.

Текст курсової, дипломної / магістерської роботи повинен бути написаний, згідно з загальноновизнаними нормами сучасної української мови. Доцільно дотримуватись достатньо простих вказівок:

- у науковій та навчальній літературі слід писати від третьої особи (не “на мою думку”, а “на думку автора”);
- необхідна якість наукової мови – ясність (вміння писати доступно) та стислість (вміння запобігати тавтології, повторів тощо);
- слід використовувати єдину загальновідому термінологію і не займатися словотворенням;
- треба позбавлятися канцеляризмів та слів і висловів, що мають жаргонний характер;

- небажані дуже великі (більш 3-4 рядків) чи занадто маленькі речення;
- не слід застосовувати скорочення, які не є загально визначеними. Доцільні, наприклад, скорочення – р. (рік), м. (місто) і т. д. (і так далі);
- лише поряд із цифровими позначеннями можливе використання знаків типу “№”, “%”, “\$”. В інших випадках слід писати “номер”, “відсоток”, “долар” і т.д. Не бажано розпочинати речення з цифр;
- при наведенні в тексті прізвищ вчених, релігійних чи громадських діячів, політиків, інших ініціали слід писати перед прізвищем.

Часто-густо викладення матеріалів основної частини потребує цитування джерел або буквальних висловів дослідників. Саме завдяки цьому навіть побіжне знайомство з роботою дає змогу побачити, які джерела і в якому обсязі були використані і яку літературу опрацював студент. На кожне залучення має бути зроблено посилання. Щодо використання цитат доцільно врахувати такі рекомендації:

- не слід вживати дві чи більше цитат підряд;
- немає потреби за допомогою посилань на авторитети підтверджувати очевидні істини;
- не можна закінчувати окремі розділи цитатами, бо потрібні власні висновки за змістом розділу;
- немає сенсу приводити занадто великі цитати;
- не бажано приводити цитати з одного джерела, монографії, статті (за винятком випадків, коли досліджується одне джерело). Зразки оформлення посилань наведені у додатку.

Обсяг курсової роботи традиційно дорівнює приблизно 25-30 друкованих сторінок (формату А-4). До цього обсягу не входять список використаних джерел й літератури та додатки. Неприпустимою є підготовка курсових робіт у зошитах або на листах, що заповнені з обох сторін.

Дипломна робота складає приблизно 70-75 сторінок, магістерська робота – 75-85 сторінок. Ці роботи виконуються на комп'ютері або друкарською машинкою.

Останнім етапом є **захист курсової, дипломної / магістерської роботи**. Повністю завершене й належним чином оформлене дослідження з відгуком наукового керівника подається студентом на кафедру не пізніше **15 квітня**. Захист курсової роботи на I-II курсах проводиться у наукового керівника, а на III-IV курсах – на відкритому засіданні кафедри. Захист дипломних та магістерських робіт відбувається на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії (ДЕК).

Для магістерської роботи кафедра призначає рецензента, який дає на неї письмову рецензію. На закінчену роботу науковий керівник складає відгук. Після одержання відгуку та рецензії дипломник / магістрант подає роботу до кафедри для реєстрації і допуску до захисту. Перед захистом студент зобов'язаний ознайомитися з відгуком та рецензією, ретельно проаналізувати їх та підготувати обґрунтовані відповіді на вказані зауваження.

Процедура захисту складається:

а) з короткої промови автора. Вона не повинна перевершувати 5 хвилин при захисті курсової та 10 хвилин – при захисті дипломної / магістерської роботи. У виступі має бути відображено сутність проблеми, її актуальність, мета та завдання дослідження, ступінь наукової розробки, методика дослідження, а також структура роботи, основні висновки та рекомендації щодо практичного застосування результатів дослідження. Студент повинен також надати аргументовані відповіді на зауваження наукового керівника та рецензента;

б) обговорення роботи, під час якого студент повинен дати відповіді на запитання членів ДЕК.

Рішення про оцінку роботи приймається на закритому засіданні ДЕК, враховуючи пропозиції з цього приводу наукового керівника, рецензента та кафедри, на якій спеціалізувався дипломник.

Критеріями оцінки виступають:

1-й курс:

- Знання наукової літератури з теми;
- Володіння навичками роботи з джерелами;
- Володіння проблемною галуззю у темі, що розглядається;
- Вміння грамотно виокремити мету і завдання дослідження;
- Володіння науковим стилем мовлення;
- Вірне оформлення посилань;
- Оформлення бібліографічного списку згідно з вимогами ГОСТу.

2-й курс:

- Вміння аналізувати теоретичну позицію і підхід автора до проблеми;
- Вміння грамотно поставити проблему дослідження, визначити методи дослідження;
- Вміння аргументовано викладати власну точку зору, обґрунтовувати підсумки.
- Глибокі знання матеріалу за обраною темою.

3-й, 4-й курс:

- Чітке розуміння сучасного стану проблеми, що вивчається;
- Грамотна побудова власного соціологічного дослідження;
- Системний аналіз результатів дослідження;

Дипломна / магістерська робота:

- Самостійність дослідження, глибина аналізу матеріалу;
- Вміння самостійно обґрунтовувати висновки і практичні рекомендації за результатами роботи;
- Здатність самостійно виконувати наукові дослідження, систематизувати й узагальнювати фактичний матеріал;
- Наукова та практична значущість, повнота, достовірність інформації;
- Демонстрація підготованості автора до професійної діяльності, володіння теорією, методологією і методикою даної науки.
- Вміння автора конкретно й аргументовано відповідати на питання під час захисту;
- Додержання вимог щодо оформлення роботи і перш за все - науково-довідкового апарату.

*Слід зазначити, що критерії оцінювання наукових робіт студентів старших курсів включають також критерії, що висуваються до праць студентів молодших курсів.

КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ КУРСОВОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Керівництво науковими роботами студентів є виключно важливою частиною діяльності викладачів кафедри “Соціальна робота”. Без наукового керівництва практично неможлива якісна підготовка роботи. Наукове керівництво здійснюється досвідченими викладачами, доцентами, що мають наукову кваліфікацію, читають лекційні курси з навчальних дисциплін, за підсумками вивчення яких передбачено написання курсових та магістерських робіт.

Завданням наукового керівника є: формування творчого мислення студента, самостійності суджень, розвитку правильного письма та мови.

Керівник дипломної / магістерської роботи забов’язаний:

- разом зі студентом визначити завдання роботи; допомогти студенту у розробці календарного плану-графіка на виконання дипломної / магістерської роботи;
- рекомендувати студенту необхідну літературу, довідкові, нормативно-законодавчі та інші джерела;

- перевіряти виконання плану-графіка студентом, виявляти недоліки, робити зауваження;
- підготувати офіційний відгук на дипломну / магістерську роботу з пропозиціями щодо допуску до передзахисту на засіданні кафедри.

Якщо керівник виявляє серйозні недоліки, робота не допускається до захисту й повертається студенту на доробку.

Після підготовки студентом наукової роботи й здачі її на кафедрі, вона рецензується зовнішнім рецензентом. Рецензія включає у себе: аналіз позитивних та негативних сторін роботи, недоліки стосовно оформлення роботи, рекомендовану оцінку.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ, ДИПЛОМНОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Дипломна / магістерська робота повинна мати певні обов'язкові елементи структури:

- титульна сторінка;
- зміст роботи, із зазначенням сторінок;
- перелік умовних скорочень (якщо в цьому є потреба);
- вступ;
- основна частина, що складається з кількох розділів;
- висновки;
- список використаних джерел та літератури;
- додатки.

Титульний аркуш курсової, дипломної / магістерської роботи обов'язково містить найменування Міністерства освіти і науки України, Державного університету інформатики і штучного інтелекту, факультету філософії та релігієзнавства, кафедри соціальної роботи, назву роботи, прізвище та ініціали автора роботи, прізвище та ініціали, науковий ступінь та посаду наукового керівника, місто і рік (див. додатки Б, В, Г).

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів та підрозділів (якщо вони мають окремий заголовок), висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків (див. додаток Д).

Коли в роботі вжита певна специфічна термінологія або використані маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх загальний перелік може бути поданий окремим списком на початку дипломної роботи. Якщо спеціальні терміни, скорочення і таке інше повторюється менше трьох разів, окремого переліку складати не треба, а їх розшифровка подається у тексті роботи при першому згадуванні.

Вступ є найбільш складною і дуже важливою частиною курсової, дипломної / магістерської роботи. Він повинен мати певну структуру, обумовлену науковою логікою. Вступ підготує читача до сприйняття головного тексту, залучає його до проблематики курсової, дипломної чи магістерської роботи. У вступі розкривається сутність наукової проблеми, до якої звертається студент, її актуальність та новизна, формулюються об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, визначаються хронологічні та географічні межі, ступінь розробки проблеми (треба вказати роботи, які присвячені проблемі, що вивчається), подаються відомості про практичне значення отриманих результатів, їх апробацію та публікації автора (якщо є).

Актуальність теми дослідження – обґрунтування важливості обраної проблеми, визначення необхідності й значущості її розробки з позицій теорії і практики соціальної роботи.

Об'єкт наукової роботи – частина об'єктивної реальності, практики соціальної роботи, з якою студент має справу. Це може бути соціальне явище, один з напрямків соціальної роботи, категорія населення, конкретна проблема (психологічна, педагогічна, соціально-медична тощо).

Предметом - є той бік, той аспект, точка зору, з якої дослідник пізнає цілісний об'єкт, виокремлюючи при цьому найбільш головні ознаки об'єкта. Так, якщо об'єктом є молода сім'я, то предметом дослідження можуть бути соціальні фактори, що впливають на її стан, соціальний захист тощо.

Мета наукового дослідження формулюється на основі окресленої теми роботи. Не слід формулювати мету як “дослідження”, або “вивчення”, тому що це вказує на засіб досягнення мети, а не саму мету. *Завдання* повинні бути достатньо чіткими та конкретними (їх як правило 2-4). Вони формулюються у вигляді перерахування: розглянути, показати, описати, виявити, розробити тощо. Їх вирішення здійснюється в окремих розділах роботи. Цим пояснюється певний збіг формулювання завдань та назв розділів.

У вступі обов’язково обґрунтовується *методологічна основа роботи*. Наприклад, до методологічної основи можуть бути віднесені – філософські (діалектичний, феноменологічний тощо), загальнологічні (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення тощо) або частнонаукові методи (наприклад, конкретно-історичні: проблемно-хронологічний, періодизації тощо; соціологічні тощо). Вказуються також такі традиційні методологічні принципи як історизм, системність, комплексний підхід, об’єктивність, детермінізм, позаконфесійність тощо.

В дипломній / магістерській роботі, як правило, наводяться відомості про апробацію одержаних результатів та формулюється практичне значення. Традиційно, серед можливих варіантів може бути вказано:

- на впровадження матеріалів і висновків до навчального процесу в загальноосвітній та вищій школі як в нормативних, так і факультативних курсах;
- на друкування фрагментів роботи в збірках наукових праць та участь у науково-практичних конференціях;
- на викладення положень роботи в періодичній пресі, на радіо і телебаченні;
- на використання даних у практичній роботі соціальних установ.

У вступі також міститься коротке обґрунтування структури магістерського дослідження.

В усіх курсових роботах, а також у дипломних /магістерських роботах (за узгодженням із науковим керівником) надається історіографічний огляд та аналізується джерельна база (вимоги до написання огляду - дивись далі).

Вступ, як правило, складає близько 3-4 сторінок для курсових, 5-6 сторінок (15-20 сторінок, якщо містить аналіз джерел та літератури) для дипломних та магістерських робіт.

Якісний глибокий вступ можливо написати лише після того, як ретельно вивчені, проаналізовані та опрацьовані усі наявні джерела, література й написана більша частина роботи.

Основна частина складається з розділів, підрозділів (при необхідності). Оптимальна кількість розділів становить: у курсовій 2 – 3; у магістерській роботі 3 – 5. Назви розділів не повинні дублювати загальну назву роботи, а назви підрозділів – назви розділів. Як правило, зміст розділів розкриває завдання, що були сформульовані у вступі. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки.

У першому розділі дипломної та магістерської роботи, як правило, міститься огляд літератури та джерельної бази дослідження (якщо його не розташовано у вступі). В огляді літератури студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Щоб все це зробити ґрунтовно, потрібно ознайомитися з максимально можливою кількістю робіт, що мають як пряме, так і опосередковане відношення до окреслених питань. Це можуть бути не лише монографічні дослідження, а й статті, брошури, рецензії, автореферати дисертацій тощо. Огляд літератури не повинен бути простим переліком опрацьованих праць і переказом їх змісту. Необхідно давати оцінку вивченій літературі, її значенню виключно з боку висвітлення саме обраної теми, з урахуванням фактору приросту знання. Огляд літератури необхідно робити за проблемно-хронологічним принципом. Цей огляд завершується висновком про стан дослідження обраної теми.

Наступною структурною одиницею розділу є огляд джерел. Цей аналіз, так само, як і огляд наукової літератури, слід спрямувати в напрямку виявлення цінності того чи іншого джерела саме для розкриття конкретної теми дослідження. Джерела розглядаються в певній послідовності (природно, що не усі перераховані види джерел можуть бути в одній дипломній чи магістерській (тим більш - курсовій) роботі:

- документи державних органів та установ, міжнародних організацій;
- документи недержавних органів та установ;
- статистичні матеріали;
- релігійні тексти;
- періодичні видання (як правило, не наукового, а публіцистичного характеру);
- щоденники, мемуари;
- археографічні збірки, довідкові видання;
- архівні матеріали (що не ввійшли до попередніх видів джерел);
- археологічні знахідки (фонди археологічних установ - музеїв, інститутів, лабораторій);
- матеріали соціологічних досліджень;
- результати соціально-психологічних досліджень;
- матеріали інтерв'ю, які здобуті в результаті особистих бесід.

Важливою умовою написання якісної роботи є послідовність у викладенні запланованого матеріалу. Порушення цього принципу призводить до повторів положень та висновків, відсутності логіки в роботі. Бажано, щоб студент зосередився саме на власних дослідженнях, на їх порівнянні з результатами інших вітчизняних та зарубіжних авторів.

Інші розділи основної частини розкривають сутність проблеми. Виклад матеріалів в основній частині повинен бути підпорядкований одній провідній ідеї, яка чітко визначена студентом. Треба уникати безапеляційних тверджень, зайвої емоційності.

В основній частині дипломної / магістерської роботи певну увагу слід приділити питанню про організацію та охорону праці соціального працівника під час своєї діяльності, що повинно бути логічно пов'язано з особливостями обраної тематики та запропонованими методами та технологіями соціальної роботи. Однак, враховуючи той факт, що соціальні працівники, як представники категорії професійного типу “людина-людина” є групою підвищеного ризику по розвитку професійного вигорання, особливу увагу при розв'язанні означеної проблеми рекомендовано приділити виокремленню чинників, які сприяють розвитку цього феномену, а також розробці шляхів та методів його подолання (підвищення стресостійкості завдяки використанню особистісних, соціальних, інформаційних, інструментальних ресурсів, обранню ефективних поведінкових стратегій, наданню соціальної підтримки тощо).

Висновки – це завершальна частина курсового (магістерського) дослідження. Вона повинна бути невеликою за обсягом (2-3 сторінки - для курсових, 4-5 сторінок - для дипломних/магістерських робіт), але місткою. Коротко формулюються загальні висновки, які не повинні текстуально співпадати з висновками за розділами, при можливості демонструється зв'язок дослідження з практикою, а також звертається увага на такі питання, які не розкриті у роботі та пояснюється чому (недостатність джерельної бази, можливість бути окремою темою студіювання і таке інше). Висновки не містять нового фактичного матеріалу. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел та літератури слід оформлювати згідно з вимогами державного стандарту (див. додаток Ж).

До **додатків**, за необхідністю, доцільно включати допоміжний матеріал, який є необхідним для сприйняття студентського дослідження (таблиці допоміжних цифрових даних, розрахунки, зразки анкет, документів, інструкції і методики, ілюстрації, тексти та інше). Кожен додаток починається з чистого аркуша з зазначенням у правому верхньому куті слова «Додаток».

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ (ДИПЛОМНОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ. НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ.

Курсові, дипломні та магістерські роботи виконуються за допомогою технічних засобів на одному боці аркушу білого паперу формату А 4 через 2 інтервали (для машинки) й через 1,5 (для комп'ютера). Розмір шрифту (Times New Roman Cyr) – 14. Друкований текст має мати береги: правий - 10 мм, верхній, нижній, лівий - 25 мм. Вписувати в текст окремі іншомовні слова, умовні знаки можна лише чорнилом, тушшю, пастою чорного кольору.

Друкарські помилки, описки, графічні неточності можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою й нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту.

Заголовки структурних частин магістерської роботи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту, виділяючи жирним шрифтом. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам (3-4 - машинописним). Кожну структурну частину роботи (вступ, розділ тощо) слід починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок роботи треба подавати арабськими цифрами без знака “№” у правому верхньому куту сторінки без крапки в кінці. Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші та на сторінках: “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ...”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ” номер сторінки не ставлять.

Номер розділу (арабськими цифрами без знака “№”) ставлять після слова “РОЗДІЛ”, потім з нового рядка друкують заголовок розділу, виділяючи його жирним шрифтом.

Підрозділи (якщо вони є) нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Назву підрозділу виділяти жирним шрифтом.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в курсовій та магістерській роботах безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці, або у додатках. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації в тексті позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: “Рис. 2.1” (перший рисунок другого розділу).

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не менше 8 мм. Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками, якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами “Те ж”, а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, які подані у додатках) у межах розділу. В правому верхньому куту над відповідним заголовком таблиці розміщують надпис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Якщо в роботі є лише одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах одної сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова “Примітки” ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова “Примітка” ставлять крапку.

Ілюстрації повинні бути виконані чорнилом, тушшю або пастою чорного кольору на білому непрозорому папері. Фотознімки розміром меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4.

При написанні роботи студент повинен давати **посилання** на джерела і літературу, які були використані. Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Як свідчить практика, доцільніше використовувати при написанні курсової та магістерської роботи наступний спосіб посилань. Після наведення фактичного матеріалу, точки зору будь-якого автора або інших відомостей слід вказати у квадратних лапках номер джерела, на яке посилається студент, згідно з загальним списком використаних джерел та літератури, що наводиться наприкінці роботи, а також номер сторінки у джерелі, на якій наводяться саме ці дані.

Наприклад, у тексті:

Відомим є той факт, що Запорізька вільна республіка започаткувала самотутні філантропічні заклади та соціальну опіку над нужденними [8, 17].

Відповідний опис у списку використаних джерел і літератури:

8. Соціальна робота в Україні / [І.Д. Зверева, Г.М. Лактіонова]. – К. : Вища освіта, 2004. – 254 с.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити **цитати**. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками, наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз “так званий”;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора курсової праці до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

є) якщо автор курсової праці, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора курсової роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розрядка моя. – М.Х.).

Список використаних джерел та літератури – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. До списку використаної літератури включаються *тільки ті джерела*, якими студент *користувався* при виконанні праці і на які у тексті є посилання.

Джерела слід розміщувати в порядку появи посилань у тексті. Приклад оформлення відомостей подано у додатку Ж.

Додатки оформляють як продовження курсової, магістерської роботи на наступних її сторінках або окремою книгою, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток” і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, “ДОДАТОК А”, “ДОДАТОК Б” і т. д.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші під назвою дипломної роботи друкують великими літерами слово “ДОДАТКИ”

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ДИПЛОМНИХ, МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ I-V КУРСІВ ТА МАГІСТРАТУРИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “СОЦІАЛЬНА РОБОТА”

I курс

Метою курсової роботи першого року навчання є залучення студентів до методики наукової діяльності, оволодіння головними загальнологічними методами: аналізу та синтезу, статистичним, типологізацією, порівняння тощо, а також конкретно-історичними методами (проблемно-хронологічним, періодизацією тощо).

Важливим для першого етапу самостійної наукової роботи студентів є оволодіння навиками роботи з джерелами та літературою, вміння збирати наукову інформацію, систематизувати відповідно певного плану, аналізувати матеріал та робити обґрунтовані висновки.

Студентам необхідно:

- навчитися правильно оформлювати науково-довідковий апарат: від нумерації сторінок до оформлення списку використаних джерел та літератури;
- показати добре знання використаної літератури;
- орієнтуватись у різноманітті думок, порівнювати та аналізувати різні точки зору на дану проблему;
- вміти логічно, ясно та послідовно викладати матеріал;
- робити аргументовані висновки.

Тема курсової роботи першого курсу повинна:

- враховувати особистий науковий інтерес студента, проте не бути дуже складною, проблемною;
- бути ясно сформульованою, з чіткими географічними та хронологічними межами;
- мати велику джерельну та літературну базу.
-

II- IV курси

Другий та третій роки навчання є логічним розвитком тих умінь та навичок наукового дослідження, які було отримано на першому курсі, опануванням нових знань та втіленням їх у науково-дослідницькій роботі.

Студенти повинні оволодіти певним філософським методом (діалектичним, феноменологічним тощо), а також спиратися на відповідні методологічні засади (принципи

історизму, об'єктивності, позаконфесійності, системного та міждисциплінарного підходів тощо).

Тема курсової роботи може носити проблемний характер, поєднувати у собі як емпіричні, так й теоретичні компоненти.

Бажано, щоб студенти вже наприкінці III курсу обрали певний напрямок або проблематику дослідження (спеціалізація) й почали, таким чином, роботу над майбутньою дипломною / магістерською роботою. Це особливо актуально для спеціальності “Соціальна робота”, оскільки обрана тема може бути розглянута з різних боків (психологічного, педагогічного, соціологічного тощо).

На IV курсі остаточно визначається спеціалізація студента. У порівнянні з курсовими роботами I-III курсів, робота IV курсу повинна охоплювати більш широке коло питань та більш глибоко розкривати їх, мати дослідницький характер. Курсові роботи III- IV курсів можуть бути складовими частинами (розділами або підрозділами) дипломної роботи.

V курс, Магістратура

Курс навчання завершується написанням та захистом дипломної / магістерської роботи. У цій роботі студент повинен продемонструвати всі свої знання та навички, що були надбані у процесі навчання та написання курсових робіт: володіння методологією та методикою наукової діяльності; вміння систематизувати, глибоко та всебічно досліджувати матеріал; самостійно та аналітично мислити, вирішувати поставлені завдання, робити логічні висновки та узагальнення. Дипломна та магістерська роботи повинні розглядати проблему, що не отримала достатнього висвітлення у науковій літературі; містити елементи наукового дослідження; мати чітку побудову, логічну послідовність у викладенні матеріалу; містити аргументацію, рекомендації, висновки тощо.

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВИ НА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ,
ДИПЛОМНОЇ ТА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Завідувачу кафедри соціальної роботи
доценту (проф.) _____

ЗАЯВА

Студента _____ курсу _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Прошу затвердити тему моєї курсової (дипломної / магістерської) роботи

_____

_____

(назва теми та стисла її розшифровка)

_____

_____

_____

_____

Підпис, дата _____

Рішення керівника _____

_____

_____

_____

_____

Підпис, дата _____

Термін виконання роботи _____

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША ДИПЛОМНОЇ /
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФОРМАТИКИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОСОФІЇ І РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Спеціальність 6.030101 – “Соціальна робота” *

Іванов Валентин Сергійович

**КЕРУВАННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ:
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ І МЕТОДИ РЕГУЛЯЦІЇ**

Магістерська робота

Донецьк - 2009

* Для студентів гр. СР – 06: Спеціальність 6.040200 – “Соціальна робота”

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВОРОТНЬОГО БОКУ ТИТУЛЬНОГО АРКУША
ДИПЛОМНОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Керівник: к. і. н., доцент Петренко П.П.

Рецензент: д. філос. н., професор Панібудьласка Б.Д.

Магістерську роботу здано на кафедру _____ 2009 р.

Нормоконтроль _____ 2009р.

Магістерську роботу допущено до захисту _____ 2009 р.

Протокол № _____ засідання кафедри від “ _____ ” _____ 2009 р.

Завідувач кафедрою соціальної роботи доц. _____ О.В. Бацилева

Дипломна робота захищена “ _____ ” _____ 2009 р.

З оцінкою _____

Секретар ДЕК _____

ДОДАТОК Г

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФОРМАТИКИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОСОФІЇ І РЕЛІГІЄЗНАВСТВА
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Курсова робота

Студентки ІІ курсу
спеціальності 6.030101 – *
“Соціальна робота”
денної форми навчання
факультету філософії та
релігієзнавства
Сидорчук О.О.

Науковий керівник –
к.і.н., доц. _____

Донецьк-2009

* Для студентів гр. СР – 06 шифр спеціальності – 6.040200

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ

ДОДАТОК Д

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Історіографія проблеми, характеристика джерел та методологія дослідження	9
1.1*. Назва	10
1.2. Назва	15
1.3. Назва	18
РОЗДІЛ 2. Назва	25
2.1. Назва	25
2.2. Назва	33
2.3. Назва	42
РОЗДІЛ 3. Назва	50
3.1. Назва	51
3.2. Назва	60
3.3. Назва	68
3.4. Назва	74
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ	80
ДОДАТКИ	85

* Підрозділи у плані виокремлювати не обов'язково

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні / А.Г. Горілий. – Тернопіль : ТАНГ, 2001. – 68с. 2. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір).
Два автори	3. Основи соціальної роботи : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н.Бондаренко, І.М. Грига. – К.: наукова думка, 2004. – 174 с. 4. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю.В.Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).
Три автори	1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – К. : НДІ "Укragропромпродуктивність", 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М.М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О.Г.Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005.– 115 с. – (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	1. Соціальна робота в Україні / [І.Д. Зверева, Г.М. Лактіонова]. – К. : Вища освіта, 2004. – 254 с. 2. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В.Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу). 3. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.
Багатотомний документ	1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л.М.Яременко та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007– .– (Джерела з історії науки в Україні).

	<p>Ч. 2 : Додатки – 2007. – 573, [1] с.</p> <p>2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005.– (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. – 2005. – 277 с.</p> <p>3. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. – Житомир : Полісся, 2006– . – (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. – 2006. – 721, [2] с.</p>
Матеріали конференцій з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.</p> <p>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К. : ІСОА, 2002. – 147 с.</p> <p>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип.: 10 років АУБ).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. – М., 2002. – 110 с. – Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p>
Словники	<p>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006.– 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О.І.Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.</p> <p>3. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.І.С., 2006. – 138 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В.М.Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006 – (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. – 2007. – 264 с. Т. 6. – 2007. – 277 с.</p>

Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с. 2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кирись Б. О., Потлань О. С.]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.
Частина книги, періодичного, продовжаного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р.О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25–29. 2. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д.М.Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ—початок ХХ ст. / Д. М. Чорний. – Х., 2007. – Розд. 3. – С. 137–202.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Мб RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану. 2. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.

ДОДАТОК 3

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ /
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

ПЛАН-ГРАФІК ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

студентом V курсу факультету філософії і релігієзнавства

кафедра соціальної роботи

3 теми:

Науковий керівник _____

План роботи:

№ п/п	Етапи роботи	Термін виконання
1.	Збір необхідної літератури	1 – 2 тиждень семестру
2.	Підготовка бібліографічного списку	3 тиждень семестру
3.	Вивчення та аналіз джерел і літератури, підготовка їхнього огляду	4 – 6 тиждень семестру
4.	Формування головних теоретичних положень та виклад головної частини курсової роботи	7 – 9 тиждень семестру
5.	Підготовка вступу	10 тиждень семестру
6.	Підготовка висновків	11 тиждень семестру
7.	Оформлення додатків й списку літератури	12 тиждень семестру
8.	Оформлення кінцевого варіанта роботи й отримання допуску до захисту	13 – 15 тиждень семестру
9.	Захист роботи	16 тиждень семестру

Студент _____

Науковий керівник _____

План роботи затверджено на засіданні кафедри релігієзнавства від

“ _____ ” _____ 200__ р., протокол № _____

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Перелік тем курсових робіт для студентів 1 курсу з предмета
“Історія соціології”

1. Проблеми періодизації історії розвитку соціального знання в сучасній західній та вітчизняній соціології.
2. Платон про побудову держави та суспільного життя.
3. Вчення Аристотеля про суспільство та особистість.
4. Вчення соціалістів-утопістів про новий тип суспільства.
5. Західноєвропейська соціальна філософія XVII – XVIII ст. як предтеча соціології.
6. Ідейно-теоретичні та соціально-політичні фактори формування світоглядних та наукових позицій О.Конта.
7. О.Конт і виникнення позитивістської соціології.
8. Порівняльний аналіз вчень А.Сен-Сімона та О.Конта.
9. Органістична соціологія Г.Спенсера.
10. Географічна школа в соціології та сучасні геополітичні концепції.
11. Натуралізм в сучасній соціології.
12. Раціоналізм та історизм соціології Ф.Тьонніса.
13. Співвідношення біологічного та соціального в історії соціології.
14. “Розуміння” як центральна категорія класичної німецької соціології (Ф.Тьонніс, Г.Зіммель, М.Вебер).
15. Проблема генези капіталізму в німецькій соціології кінця XIX – початку XX ст. (Г.Зіммель, М.Вебер, В.Зомбарт).
16. Менталітет української нації в світлі “психології народів” В.Вундта.
17. Психологічна соціологія в історичній перспективі.
18. Проблема предмета та метода соціології у Франції в др. пол. XIX століття.
19. Теорія поділу суспільної праці Е.Дюркгейма.
20. Вчення К.Маркса та Ф.Енгельса про суспільство.
21. Людина в соціологічній концепції К. Маркса.
22. Проблема типології суспільств в класичній європейській соціології (О.Конт, Г.Спенсер, Ф.Тьонніс, Е.Дюркгейм).
23. Соціологія про причини самогубства: історія та сучасність.
24. Природа та типологія політичних еліт та лідерства в італійській соціології кінця XIX – початку XX ст.
25. Проблема маргінальності та аномії в роботах чиказьких соціологів.
26. Соціальна стратифікація суспільства: порівняльний аналіз сорокінської та марксистської концепцій.
27. Соціологія революції П.Сорокіна.
28. Функціоналістська парадигма в європейській соціології другої половини XIX століття.
29. Теорія аномії Р. Мертона та Е. Дюркгейма: компаративний аналіз.
30. Теорія соціальної дії М. Вебера та Т. Парсонса: порівняльний аналіз.
31. Неофрейдизм в соціології (К.Хорні, Е.Фромм).
32. Феноменологічна соціологія про природу соціальної реальності.
33. Соціологія повсякденного життя А. Шюца.
34. Соціометрія як галузь соціологічного знання.
35. Етнометодологія Г. Гарфінкеля в контексті інтеракціоністських та феноменологічних концепцій.
36. Теоретичні основи та витоки соціологічної концепції біхевіоризму.
37. Концепції соціального обміну Дж. Хоманса та П. Блау: порівняльний аналіз.

38. Конфліктологічні парадигми в європейській соціології XIX – XX століття.
39. Дж. Мід і сучасний символічний інтеракціонізм.
40. Проблеми кризи європейської культури в творчості М. Хоркхаймера та Т. Адорно.
41. Людина та проблеми цивілізації XX ст. в критичній соціології Г.Маркузе.
42. Соціологічна концепція Д.Лукача.
43. Соціологічні погляди А.Грамши.
44. Методологічні аспекти соціології К.Мангейма.
45. Типологія світових систем в теорії І.Валерстайна.
46. Гендерні дослідження в контексті вивчення соціальної реальності.
47. Соціологія політики в інтерпретації П.Бурдьє.
48. Радикальна теорія постмодерну Ж.Бодрийяра.
49. Модерн та самоідентичність особистості в соціології Е.Гіденса.
50. Теорія структурації Е.Гіденса.
51. Ю.Хабермас та провідні теорії постмодернізму.
52. М.Кастельс: аналіз інформаційного суспільства та процесів глобалізації в сучасному світі.
53. Логіка соціологічної теорії Н.Лумана.
54. Історична соціологія на Заході: етапи становлення.
55. Проблема прогресу в українській та російській соціології кін. XIX – поч. XXст.
56. Новосибірська соціологічна школа в СРСР.
57. Сучасний стан та основні напрямки розвитку соціологічної теорії та досліджень в Україні та Росії.
58. Соціально-політичні та соціально-географічні погляди Монтеск'є.
59. Навчання К. Маркса про спосіб виробництва й зміні суспільно-економічних формацій.
60. Марксистська теорія класів і класової боротьби.
61. Соціологізм як методологічна основа концепції Дюркгейма.
62. Номотетичний і ідіографічний методи пізнання: науки про природу й науки про культуру.
63. Соціологія релігії М. Вебера.
64. Політична соціологія М. Вебера.
65. Соціологія міста й соціальне картографування в концепції Парку й Берджесса.
66. Структура особистості в концепціях символічного інтеракціоналізму.
67. М. Гарфінкель, А. Сікурел і етнометодологічна традиція в сучасній теоретичній соціології.
68. Категорії соціальної стратифікації й соціальної мобільності П.А. Сорокіна.
69. Конфлікт Сорокіна й Парсонса в Гарварді.
70. Концепція соціальної й культурної динаміки П.А. Сорокіна.
71. Парсонівська теорія соціальної дії.
72. Парсонівська теорія модернізації й суспільного розвитку.
73. Мертонівська трактування аномії. Нормативна структура як відношення між ролями, статусами, цінностями й інститутами.
74. Біхевіористська концепція соціального обміну: Джон Уотсон.
75. Теоретичні постулати обміну у Джорджа Хоманса.
76. Структурна концепція обміну Пітера Блау.
77. Радикальний функціоналізм Н. Лумана і його відмінність від структурного функціоналізму Т. Парсонса.

Перелік тем курсових робіт для студентів 2 курсу з предмета “Соціологія”

1. Виникнення та становлення соціології як самостійної науки.
2. Розвиток соціологічної думки в Україні.
3. Поняття суспільства як системи.

4. Суспільна система з позицій функціоналізму і соціального детермінізму.
5. Форми соціального руху: еволюція і революція.
6. Теорії культурно-історичних типів суспільства.
7. Соціальна структура суспільства та її основні елементи
8. Теорія соціальної мобільності. Маргіналізм.
9. Соціальні інститути в соціальній структурі суспільства.
10. Соціальна стратифікація і мобільність у сучасному українському суспільстві.
11. Поняття “людина”, “індивид”, “особистість” в соціології.
12. Статус і соціальні ролі особистості.
13. Сім’я як об’єкт соціологічного дослідження.
14. Основні соціальні функції сім’ї.
15. Основні проблеми сучасної української сім’ї.
16. Поняття соціальних конфліктів, їх причини і основні суб’єкти.
17. Види соціальних конфліктів і форми їх прояв.
18. Технологія вирішення соціальних конфліктів.
19. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації.
20. Сутність девіації.
21. Причини, види й форми девіантної поведінки.
22. Поняття соціології культури та субкультур.
23. Основні соціальні елементи культури.
24. Соціальні функції культури.
25. Соціальна суть суспільної думки.
26. Держава як соціальний інститут.
27. Релігія як соціальний інститут.
28. Бюрократія як соціальне явище.
29. Етносоціологія.
30. Поняття, види та етапи конкретного соціологічного дослідження.
31. Програма соціологічного дослідження.
32. Визначення вибіркової совокупності.
33. Документи як джерело соціологічної інформації.
34. Поняття й суть методу спостереження в соціологічному дослідженні.
35. Загальна характеристика опитування як метода збору первинної інформації.
36. Види опитування, їх пільги та вага.
37. Анкетування в соціологічному дослідженні. Структура анкети.
38. Інтерв’ю в соціологічному дослідженні та його головні види.
39. Соціометричний метод: суть й значення.
40. Соціальний експеримент: суть й значення.
41. Соціальні зміни та соціальна стабільність.
42. Роль соціології при обранні програм соціальних змін, шляхів та засобів їх реалізації.
43. Соціальна інженерія як механізм прогнозування й упорядкування соціальних відношень.
44. Поняття “соціального процесу” та його основних видів: кооперації, конкуренції й конфлікту.
45. Системність та суспільство.
46. Суспільний прогрес та його критерії в світовій соціології.
47. Особливості соціальної структури суспільства в Україні.
48. Соціальний портрет українського підприємця.
49. Соціальні проблеми молоді сім’ї в Україні.
50. Студентська сім’я та її проблеми.
51. Культура і цивілізація.
52. Марксизм і фрейдизм про культуру.
53. Соціальна рівність та нерівність у сфері освіти.
54. Соціально-трудова конфлікти у Донбасі.

55. “Відкрита” та “зачинена” еліта влади.
56. Демократія й тоталітаризм з позицій соціології.
57. Соціологічні дослідження політичних процесів в Україні.
58. Соціальне та біологічне в людині.
59. Соціальна спрямованість особистості.
60. Проблеми соціалізації особистості у сучасному суспільстві.
61. П.Сорокін про суперкультури.
62. Етнос і політична влада.
63. Національні рухи у сучасному світі.
64. Р.Мертон про девіантну поведінку.
65. Суїцид, його причини.
66. Громадська думка в історії суспільства.
67. Реформа освіти в Україні.
68. Міжнаціональні шлюби.
69. Соціальні проблеми відносин між поколіннями.
70. Сучасні теорії політичної еліти.
71. Демократія і тоталітаризм.
72. Соціальна модернізація та її типи.

Перелік тем курсових робіт для студентів 3 курсу з предмета “Професійно-етичні норми соціальної роботи”

1. Професійні цінності соціальної роботи: сутність і типологія.
2. Етичний кодекс соціальної роботи.
3. Етика партнерських взаємин в соціальній роботі.
4. Типи взаємодії з клієнтом в контексті етичних вимог.
5. Професійні вимоги до соціального працівника.
6. Історія становлення вітчизняних етичних традицій.
7. Моральні якості соціального працівника.
8. Етичні аспекти роботи соціальних служб.
9. Деонтологія в соціальній роботі.
10. Професійна етика у роботі з молодими сім’ями.
11. Професійні якості соціального працівника у роботі з бездомними людьми.
12. Етика соціальної роботи з постраждалими від сімейного насильства.
13. Професійно-етичні норми в роботі з сиротами.
14. Людська гідність в системі професійних цінностей соціальної роботи.
15. Етика взаємин у соціальній роботі з людьми похилого віку.
16. Гармонізація інтересів клієнта, соціальної служби і суспільства.
17. Професійні якості у роботі з людьми, що мають психічні розлади.
18. Етикет професійної діяльності соціального працівника.
19. Етичні норми соціального робітника щодо своїх колег.
20. Етичні обов’язки соціального робітника перед своєю професією та суспільством.
21. Етичні обов’язки соціального робітника щодо клієнтів.
22. Соціальна робота: принципи і стандарти професійної етики.
23. Професійна етика в роботі з наркозалежними людьми.
24. Етика соціальної роботи з прийомною родиною.
25. Реалізація професійних цінностей соціального працівника в роботі з інвалідами.
26. Формування професійної компетентності соціального працівника.
27. Етика соціальної роботи в пенітенціарній системі.
28. Основи добротності в традиціях українського етносу.
29. Порівняльна характеристика вітчизняного та зарубіжних кодексів соціального робітника.

30. Етичний кодекс соціальної служби України та його актуальність.
31. Місце і роль цінностей в соціальній роботі.
32. Етика в роботі людьми, схильними до суїциду.
33. Образ соціального працівника очима клієнта.
34. Соціальна робота як покликання і як професія.
35. Етичні аспекти досліджень в соціальній роботі.
36. Етичне виховання соціального працівника.
37. Дотримання конфіденційності в соціальній роботі.
38. Етика консультування в діяльності соціального працівника.
39. Ситуація вибору в роботі з клієнтом.
40. Професійна етика у роботі з представниками різних релігійних конфесій.
41. Соціальна активність як професійна якість соціального робітника.
42. Плекання лідерства серед молоді (етичний аспект).
43. Етика соціальної роботи з ВІЛ-інфікованими людьми.
44. Етика соціальної роботи при застосуванні групових технологій.
45. Етичні ділеми в соціальній роботі.
46. Психологічна допомога соціальним працівникам (етичний аспект).
47. Професійні цінності у роботі з малозабезпеченими сім'ями.
48. Гуманістична спрямованість соціальної роботи.
49. Професійна етика у роботі з дітьми вулиці.
50. Морально-етичні цінності при організації культурно-дозвілєвої діяльності.
51. Корпоративна етика соціальної служби.
52. Особиста і соціальна відповідальність як професійна якість соціального працівника.
53. Плекання емоційної стійкості у становленні соціального робітника.
54. Професійно-етичні норми в роботі з важковиховуваними дітьми.
55. Професійні якості у роботі з неповнолітніми правопорушниками.
56. Професійні якості соціального робітника у роботі з жінками сексуального бізнесу.

Перелік тем курсових робіт для студентів 4 курсу з предмета “Соціальна педагогіка”

1. Роль і місце соціально-педагогічної діяльності в соціальній сфері життя суспільства.
2. Соціально-педагогічний аналіз поглядів вітчизняних педагогів на проблеми взаємодії особистості й соціального середовища.
3. Зміст і тенденції розвитку соціально-педагогічних поглядів у сучасній Україні.
4. Соціально-педагогічні функції системи освіти на сучасному етапі.
5. Формування досвіду соціально-педагогічної діяльності в Україні.
6. Становлення досвіду соціально-педагогічної діяльності в США й країнах Західної Європи.
7. Модель соціально-педагогічної діяльності в дошкільному освітньому закладі.
8. Модель соціально-педагогічної діяльності в початковій школі.
9. Модель соціально-педагогічної діяльності в шкільній ланці II ступеня.
10. Модель соціально-педагогічної діяльності в шкільній ланці III ступеня.
11. Модель соціально-педагогічної діяльності в дитячому будинку (будинку- інтернаті).
12. Соціально-педагогічна діяльність у закладі додаткової освіти дітей.
13. Принцип природозгідності виховання в теорії й практиці соціальної педагогіки.
14. Принцип культурозгідності виховання в теорії й практиці соціальної педагогіки.
15. Проблеми діагностики рівнів соціалізації в дитячо-юнацькому середовищі.
16. Соціально-педагогічні проблеми модернізації загальної середньої освіти в сучасній Україні.
17. Соціально-педагогічні проблеми захисту прав дитинства в Україні.

18. Соціально-педагогічний потенціал міського соціуму й умови його реалізації в розвитку школяра.
19. Особливості соціально-педагогічної роботи з “дітьми вулиці”.
20. Модель професійної підготовки соціального педагога у ВНЗ.
21. Характеристика проблемного поля соціально-педагогічної діяльності в умовах великого міста.
22. Модель соціального виховання особистості в сімейному соціумі.
23. Принципи соціально-педагогічної роботи з дітьми старшого дошкільного віку в умовах відсутності батьківського піклування.
24. Взаємодія школи й релігійних організацій у розвитку соціальної активності особистості.
25. Соціально-педагогічна діяльність релігійних організацій у формуванні в підлітків здорового способу життя.
26. Соціально-педагогічні умови формування в дітей і підлітків здорового способу життя.
27. Соціально-педагогічний паспорт мікрорайону великого міста.
28. Соціально-педагогічні функції діяльності педагогічних працівників освітніх закладів.
29. Характеристика підліткових проблем у мікрорайоні, обумовлених особливостями розвитку особистості й самовизначенням у житті.
30. Соціально-педагогічна діяльність по забезпеченню безпеки дітей і підлітків у міському середовищі.
31. Дослідження нормативу введення посади соціального педагога в освітній установі.
32. Соціально-педагогічні аспекти формування соціальної активності особистості.
33. Соціум як середовище людських відносин.
34. Порівняльний аналіз закономірностей соціальної педагогіки.
35. Системний аналіз соціально-педагогічних проблем міського соціуму.
36. Засоби масової комунікації, їх вплив на засвоєння соціальних норм і формування ціннісних орієнтацій особистості.
37. Робота соціального педагога з девіантними підлітками.
38. Головні напрямки роботи соціального педагога у школі.
39. Історія розвитку соціальної педагогіки.
40. Особливості роботи соціального педагога у спеціальних закладах реабілітації дітей з обмеженими можливостями.
41. Професійна компетентність соціального педагога.
42. Бродяжництво і безнаглядність дітей як соціально-педагогічна проблема.
43. Соціально-педагогічна проблема суїцидальних схильностей підлітків.
44. Соціально-педагогічна робота з профілактики наркоманії серед підлітків.
45. Соціально-педагогічні аспекти соціального захисту дитини, що знаходиться у складній життєвій ситуації (на прикладі неблагополучної родини).
46. Соціальне виховання через колектив у педагогічній системі А.С. Макаренка.
47. Соціальне виховання як наукова категорія. Сутність й механізми соціального виховання.
48. Дитячі громадські організації як суб’єкт і об’єкт соціального виховання.
49. Соціальний захист дитинства як напрямок діяльності соціального педагога. Методи і принципи реалізації соціального захисту дитинства.
50. Соціалізація в дошкільному віці. Соціальне у вихованні дитини-дошкільника.
51. Соціалізація у молодшому шкільному віці. Соціальне виховання молодшого школяра.
52. Соціалізація в підлітковому віці. Соціальне виховання підлітка.
53. Соціалізація в юнацькому віці. Соціальне виховання юнацтва.
54. Соціокультурний світ дитини у проблемній сім’ї.
55. Девіація як соціально-педагогічна проблема.
56. Девіантна поведінка особистості як об’єкт діяльності соціального педагога.
57. Реабілітація як напрямок діяльності соціального педагога. Цілі, завдання, об’єкти суб’єкти, форми соціально-педагогічної реабілітації.
58. Прояви та шляхи подолання професійної деформації особистості соціального педагога.

59. Допомога і підтримка як напрямок діяльності соціального педагога. Цілі, завдання, об'єкти суб'єкти, форми соціально-педагогічної допомоги і підтримки.
60. Ціннісні характеристики соціальних працівників та соціальних педагогів.
61. Роль та місце соціального педагога в середній школі.
62. Історія розвитку соціально-педагогічних систем у світі.
63. Розвиток ідей і практики соціального виховання Середньовіччя.
64. Гуманістична ідея соціального виховання епохи Відродження та практична її реалізація.
65. Ідеї соціального виховання епохи Просвітництва.
66. Становлення та розвиток соціальної педагогіки в Німеччині.
67. Соціально-педагогічні проблеми та шляхи виховання дітей у прийомній родині.
68. Формування педагогічної культури соціального педагога.
69. Роль та місце соціального педагога у гармонізації сімейних взаємовідношень.
70. Соціальний педагог сімейного типу: фактори роботи.
71. Напрямки роботи сімейного педагога у структурі територіального центру соціальної допомоги сім'ї та дітям.
72. Методи й і форми роботи соціального педагога з неповною сім'єю.
73. Особливості соціально-педагогічної діяльності з прийомною сім'єю.
74. Роль та місце соціального педагога у соціальному захисті сім'ї.
75. Соціально-педагогічний аспект діяльності навчально-виховних закладів інтернатного типу.
76. Специфіка роботи соціального педагога у дитячому будинку.
77. Особливості соціальної адаптації випускників дитячих будинків та шкіл-інтернатів до навколишнього середовища.
78. Соціальне становлення особистості у вищих навчальних закладах.
79. Формування соціально активної особистості в ході навчання у вищих закладах освіти.
80. Студентське самоврядування як форма соціально-педагогічного виховання.
81. Соціально-педагогічна допомога у професійному самовизначенні молоді.
82. Особливості діяльності соціального педагога в дозвіллевих закладах.
83. Сучасне значення соціально-педагогічної роботи з дітьми та підлітками за місцем проживання.
84. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми, схильними до алкоголізму.
85. Особливості соціально-педагогічної діяльності з дітьми-наркоманами.
86. Соціально-психологічні аспекти оптимізації роботи соціального педагога з проблемними сім'ями.
87. Особливості соціального виховання дитини старшого дошкільного віку в сім'ї.
88. Соціалізація особистості дитини молодшого шкільного віку як соціально-педагогічне явище.
89. Корекційно-виховна робота як профілактика міжособистісних відносин у підлітковому середовищі.
90. Соціально-педагогічна профілактика домашньої жорстокості та насильства.
91. Технологія роботи соціального педагога з неповними сім'ями.
92. Соціально-педагогічні аспекти роботи з людьми похилого віку.
93. Особливості соціально-корекційної діяльності з людьми, які схильні до суїцидальної поведінки.
94. Роль сім'ї в формуванні соціальних відхилень у поведінці дітей та підлітків.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації до виконання курсових та магістерських робіт (для студентів спеціальності “Соціальна робота”): Навчально-методичний посібник / [укл. : к.психол.н., доцент Бацилева О.В., к.і.н., доцент Беліков О.В., к.і.н., доцент Рощина Л.О]. – Донецьк: ДУІШ, 2009. – 31с.

Рецензенти: доктор історичних наук, професор Липинський В.В.,
кандидат історичних наук, доцент Бочаров В.В.